

Commissiedebat

Verdienvermogen van Nederland

Inbreng **Interprovinciaal Overleg**



Op woensdag 24 januari spreekt de Vaste Kamercommissie van Economische Zaken over het **Verdienvermogen van Nederland**. Vanuit de gezamenlijke provincies vragen we het onderstaande mee te nemen in het debat.

Regierol provincies essentieel voor groei en bloei van het regionale bedrijfsleven

Een sterk in de regio verankerd bedrijfsleven is belangrijk voor Nederland, omdat het bijdraagt aan brede welvaart in elke regio. Zo spelen bedrijven en ondernemers door hun innovatiekracht en creatief denkvermogen een onmisbare rol bij het oplossen van de maatschappelijke opgaven waar Nederland voor staat. Bedrijven en ondernemers moeten de mogelijkheid krijgen om te innoveren, te verduurzamen, te digitaliseren en te investeren in groei en banen, en daarin zo goed mogelijk ondersteund worden in alle ingrijpende veranderingen die op onze economie af komen. Daarnaast moeten bedrijven ook de fysieke ruimte krijgen om zich te kunnen vestigen en te kunnen groeien. Dit vraagt om een aantrekkelijk en adaptief vestigingsklimaat en om draagvlak in de regio voor de vestiging en de uitbreiding van bedrijven.

Iedere regio is anders en heeft zijn eigen kracht, waarden en fysieke karakteristieken wat infrastructuur en locaties betreft. Kennis van en directe betrokkenheid bij de regio zijn nodig om het bedrijfsleven optimaal te kunnen ondersteunen met maatwerk gericht op regionale meerwaarde en breed draagvlak. Provincies zijn – in hun rol als middenbestuur – bij uitstek de aangewezen partij om het regionale bedrijvenbeleid vorm te geven met hun kennis en het opgebouwde instrumentarium. Deze positie was in 2011 ook de aanleiding om het regionaal-economisch beleid – overigens zonder bijbehorend Rijksbudget – naar de provincies te decentraliseren.

Provincies werken samen in regionale samenwerkingsverbanden met gemeenten, waterschappen, bedrijven, kennis- en onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties. De samenwerking tussen partijen maakt het mogelijk om de verschillende opgaven waar regio's voor staan slim te combineren. De provincies hebben hierbij een regierol.

Samenwerking provincies met het Rijk en de andere medeoverheden belangrijke randvoorwaarde voor sterke regionale economie

Provincies vinden het vanuit hun regierol belangrijk om samen met het Rijk en de andere medeoverheden als één overheid op te treden. Alleen met éénduidig en helder overheidsbeleid kunnen we in Nederland het bedrijfsleven de meerjarige zekerheid bieden die nodig is om investeringen in toekomstig verdienvermogen renderend te laten zijn. De betrokkenheid van en samenwerking met het Rijk is daarmee essentieel voor succesvol regionaal-economisch beleid. Aangezien het toekomstig verdienvermogen gepaard gaat met ingrijpende veranderingen in productie, logistiek en consumptie door digitalisering en verduurzaming (energie- en klimaattransities) is de ruimtelijke inpassing van de toekomstige economie een steeds grotere uitdaging. Niet alles kan overal en tegelijk, schaarste aan ruimte en infrastructuur is een gegeven.

In het licht van het Kamerdebat over hoe toekomstig verdienvermogen wordt gestimuleerd én vertaald in de reële economie vragen de provincies aandacht voor vier onderwerpen.

- Provincies werken samen met het Rijk binnen de gezamenlijke landelijke beleidslijn [Grip op grootschalige bedrijfsvestigingen](#). Hieruit volgt bijvoorbeeld dat zogenoemde grootschalige ruimtevragers (zoals distributielogistiek, datacenters, (circulaire) productiebedrijven, batterijfabrieken) zich alleen nog onder

strengere voorwaarden mogen vestigen in een provincie, afhankelijk van de specifieke omstandigheden in die provincie. Regionale meerwaarde staat centraal. Om de regionale meerwaarde inzichtelijk te maken, stellen provincies samen met gemeenten en partners periodiek zogenaamde (ruimtelijke) economische profielen op waarbij gekeken wordt naar wat er is in een provincie maar ook naar wat er in de toekomst nodig is. Een belangrijke bouwsteen daarvoor is een heldere nationale visie van het Rijk op de ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Dat helpt ons als overheden om de ruimtelijke koers in de provincie te bepalen en gewenste of noodzakelijke ontwikkelingen mogelijk te maken. Gezamenlijke regie veronderstelt draagvlak bij bedrijven, medeoverheden én inwoners voor een bepaalde ruimtelijk-economische koers en invulling.

- Recent hebben provincies en hun regionale ontwikkelingsmaatschappijen als partners het nationale [Kennis- en Innovatie Convenant](#) (KIC) 2024-2027 [ondertekend](#). De ministers van EZK en OCW dragen hiervoor de stelselverantwoordelijkheid. Het missiegedreven innovatiebeleid dat nog steeds sterk sectoraal en op wetenschappelijk onderzoek is ingericht, biedt via dit convenant mogelijkheden voor een meer regionale uitwerking, demonstratie en toepassing. Zo wordt de regio betrokken en worden kansrijke inzichten en experimentele resultaten opgeschaald in de dagelijkse praktijk, leef- en werkomgeving. Zo wordt toekomstig verdienvermogen concreet gemaakt door toepassing en overname door het regionale bedrijfsleven in samenwerking met de regionale onderwijsinstellingen (vaak MBO/HBO). Deze verschuiving naar toepassing is nu nog een onvolwaardig onderdeel in het missiegerichte innovatiebeleid in Nederland. Provincies vragen van het ministerie van Economische Zaken om zich vierkant te stellen achter de wijzigingen die dit vraagt in de aansturing (governance) van het missiegedreven innovatiebeleid en het, samen met provincies en ontwikkelingsmaatschappijen, met urgentie vormgeven daarvan.
- Provincies hebben zich vorig jaar gecommitteerd aan de [Actieagenda mkb-dienstverlening 2024-2026](#) en zien daarin voor zichzelf een rol in het beter bereiken van het regionale midden- en kleinbedrijf via een stelsel waarbij voorzieningen en regelingen zo vormgegeven worden dat ze aansluiten bij de vraag van de ondernemers. Het Nederlands Comité voor Ondernemerschap heeft geconcludeerd dat de provincies hierin het stelsel van voorzieningen mede dragen.
- Ten slotte wordt toegewerkt naar uitvoering van het [Nationaal Programma Circulaire Economie](#) (NPCE). De te verwachten schaarste aan kritieke materialen en de druk op hergebruik en minder afval vraagt om een bestuurlijk akkoord tussen o.a. Rijk, provincies en gemeenten met concrete afspraken over versnelling en vernieuwing, bijvoorbeeld waar het gaat om de benodigde fysieke ruimte voor circulaire economie en ondersteuning van het midden- en kleinbedrijf. Dit zijn thema's die om regionale uitwerking en besluitvorming vragen. Zet daarvoor de noodzakelijke stappen, inclusief bijbehorend mandaat en middelen.

Wij vragen:

- *Kom samen met provincies tot gezamenlijke strategische investeringsagenda's voor de regio om invulling te geven aan meer toepassing van innovatie voor toekomstig verdienvermogen, maatschappelijke opgaven en brede welvaart op regionale schaal. Borg hierin de rol van het regionale bedrijfsleven als motorblok van de Nederlandse economie en breng de stelselwijzigingen aan conform de aanbevelingen over ondersteuning van het MKB in de Actieagenda mkb-dienstverlening. Geef de regionale investeringsagenda's een structureel langjarig karakter en koppel hieraan langjarige financiële afspraken.*